

Interes za općeobrazovne i strukovne predmete u učenika strukovne škole za medicinske sestre: prilog izradi reforme srednjoškolskog strukovnog obrazovanja u Republici Hrvatskoj

Prgomet, Mario

Master's thesis / Diplomski rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Dental Medicine and Health Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Fakultet za dentalnu medicinu i zdravstvo Osijek**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:243:246046>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-10**

Repository / Repozitorij:

[Faculty of Dental Medicine and Health Osijek
Repository](#)

**SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
FAKULTET ZA DENTALNU MEDICINU I ZDRAVSTVO
OSIJEK**

Diplomski sveučilišni studij Sestrinstvo

Mario Prgomet

**INTERES ZA OPĆEOBRAZOVNE I
STRUKOVNE PREDMETE U UČENIKA
STRUKOVNE ŠKOLE ZA MEDICINSKE
SESTRE: PRILOG IZRADI REFORME
SREDNJOŠKOLSKOG STRUKOVNOG
OBRAZOVANJA U REPUBLICI
HRVATSKOJ**

Diplomski rad

Sveta Nedelja, 2024.

**SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
FAKULTET ZA DENTALNU MEDICINU I ZDRAVSTVO
OSIJEK**

Diplomski sveučilišni studij Sestrinstvo

Mario Prgomet

**INTERES ZA OPĆEOBRAZOVNE I
STRUKOVNE PREDMETE U UČENIKA
STRUKOVNE ŠKOLE ZA MEDICINSKE
SESTRE: PRILOG IZRADI REFORME
SREDNJOŠKOLSKOG STRUKOVNOG
OBRAZOVANJA U REPUBLICI
HRVATSKOJ**

Diplomski rad

Sveta Nedelja, 2024.

Rad je ostvaren u Školi za medicinske sestre Vrapče u Zagrebu i Fakultetu za dentalnu medicinu i zdravstvo.

Mentor rada: izv.prof. dr.sc. Vesna Čosić

Neposredni voditelj: Maja Koporčić, mag.prim.educ.

Rad ima 39 listova i 11 tablica.

Lektor hrvatskoga jezika: Lahorka Černok, prof. hrvatskog i engleskog jezika i književnosti

Lektor engleskoga jezika: Lahorka Černok, prof. hrvatskog i engleskog jezika i književnosti

Znanstveno područje: Biomedicina i zdravstvo

Znanstveno polje: Kliničke medicinske znanosti

Znanstvena grana: Sestrinstvo

Hvala mentorici, izv.prof.dr.sc. Vesni Čosić, na ukazanom povjerenju te stručnoj pomoći u vodstvu pri izradi diplomskog rada.

Zahvaljujem neposrednoj voditeljici Maji Koporčić, mag.prim.educ. na strpljenju savjetima i pomoći pri pripremi dokumentacije za diplomski rad.

Hvala „Veličanstvenima“ što su mi uljepšali i olakšali vrijeme studiranja.

Zahvaljujem svima koji su mi na bilo koji način pomogli i podržali me.

Najveću zahvalu dugujem svojoj obitelji na bezuvjetnoj podršci i strpljenju jer bez njih ovo ne bi bilo moguće.

SADRŽAJ

1. UVOD	1
1.1. Obrazovanje medicinskih sestara/tehničara na srednjoškolskoj razini u Republici Hrvatskoj	3
1.1.1. Nastavni plan i program općeobrazovnog dijela strukovnog kurikulumu	4
1.1.2. Nastavni plan i program strukovnog dijela strukovnog kurikulumu	5
1.2. Odnos interesa i motivacije kao ishod nastavnoga i samoaktivnoga procesa	8
2. HIPOTEZA	11
3. CILJ	12
4. ISPITANICI I METODE	13
4.1. Ustroj studije	13
4.2. Ispitanici	13
4.3. Metode	13
4.4. Statistička obrada podataka	14
5. REZULTATI	15
6. RASPRAVA	24
7. ZAKLJUČAK	26
8. SAŽETAK	27
9. SUMMARY	28
10. LITERATURA	29
11. ŽIVOTOPIS	32

Popis kratica

b	Nestandardizirani regresijski koeficijent
IKR	Interkvartilni raspon
IP	Interval pouzdanosti
P	Statistička značajnost
R	Koeficijent višestruke korelacije
r	Pearsonov koeficijent korelacije moment-produkta
R ²	Koeficijent višestruke determinacije
SD	Standardna devijacija
ss	Stupnjevi slobode
\bar{x}	Aritmetička sredina
ISP	Interes prema strukovnim predmetima
IOP	Interes prema općeobrazovnim predmetima
E	procjene stupnja u kojoj je mjeri Škola bila prvi izbor prilikom upisa u srednju školu
X ²	Hi-kvadrat
SZO	Svjetska zdravstvena organizacija
EU	Europska Unija

Popis tablica

Tablica 1. Prikaz nastavnog plana općeobrazovnog dijela petogodišnjeg strukovnog obrazovanja medicinskih sestara/tehničara	5
Tablica 2. Prikaz nastavnog plana strukovnih modula petogodišnjeg strukovnog obrazovanja	6
Tablica 3. Opće karakteristike ispitanika	15
Tablica 4. Prikaz odabira strukovne škole za medicinske sestre kao prvi izbor prilikom upisa u srednju školu	15
Tablica 5. Razlozi odabira strukovne škole za medicinske sestre.....	16
Tablica 6. Predmeti koja pripadaju području interesa	16
Tablica 7. Anketni upitnik interesa prema općeobrazovnim predmetima.....	17
Tablica 8. Anketni upitnik interesa prema strukovnim predmetima	20
Tablica 9. Korelacija između varijabli IOP skor/ISP skor	22
Tablica 10. Korelacija varijabli IOP skora ISP skora s varijablom izbora škole kao prvog izbora.....	23
Tablica 11. Strukovni/općeobrazovni predmet u području interesa.....	23

1. UVOD

Od najranijih početaka odgoja i obrazovanja institucionaliziranog procesa, o sadržaju nastave možemo raspravljati isključivo u okviru ključnih elemenata iste: prisutnost učenika koje se podučava, nastavnik ili učitelja koji ih podučava te materijali koji sačinjavaju predmet nastavnih aktivnosti, također o trudu učenika tijekom učenja. Ako bilo koji od ovih elemenata nedostaje, onda ne možemo govoriti o nastavi ili o sadržajima nastave. Nastavni sadržaji uvijek su povezani s oblikovanjem nastavnog procesa, pri čemu se često koriste različiti pojmovi kao što su nastavni materijali, teme ili predmeti učenja. Kroz ove sadržaje postaje jasnije što se želi postići u procesu poučavanja i učenja, a to se ostvaruje aktivnostima nastavnika i učenika. Nastavni sadržaji obuhvaćaju činjenice, pojmove, zakone, teorije različitih znanstvenih područja, kao i specifične metode rada, tehnike, etičke norme i vrijednosti koje se primjenjuju u nastavi. Ti sadržaji dobivaju svoj konkretni oblik kroz materijalizaciju. Također, tvore skup bitnih znanja koji odražava kako društvo promatra sebe, pojedinca prilikom obrazovanja, u radnom okruženju, životu i kontekstu cjeloživotnog učenja. Međutim, ti sadržaji ne mogu se u potpunosti funkcionalizirati jer se stalno nadopunjuju novim zahtjevima. Nastavni sadržaji predstavljaju integralni dio općeg društvenog znanja, uključujući predrasude, argumente, preporuke, opise, tvrdnje i aspekte vremena. Stoga je ključno neprekidno razmatrati pedagoško-didaktičko pitanje: koji su to relevantni i korisni sadržaji znanja koji trebaju biti uključeni u nastavu u određenom povijesnom trenutku i kako ih učiniti pristupačnima učenicima (1)?

Obrazovanje je sustavni pedagoški proces gdje se znanje stječe te razvijaju spoznaje. Organizira se u institucijama utemeljenim zakonom. S obzirom na dob, postoji predškolsko obrazovanje, školsko obrazovanje te obrazovanje odraslih (2). Sestrinstvo, kao profesija koja je samostalna i sa strukturom obrazovanja koja je razvijena, povijesno gledajuće, dugo je bilo neformalno. Tek nakon prve polovice 19. stoljeća počinju se otvarati prve škole za medicinske sestre tj. tehničare (2).

Skrb o bolesnima i nemoćnim osobama prakticirala se oduvijek, a znanje o njezi prenosilo se usmenim putem generacijama. Globalno gledajući, sestrinstvo, kao samostalna profesija, se počela razilaziti od medicine u drugoj polovici 19. stoljeća. Prva škola za medicinske sestre osnovana je u Londonu, 1860. godine, a osnivačica je bila Florence Nightingale (4). Jelka Labaš prva je hrvatska nadstojnica Škole za sestre pomoćnice obrazovana u Beču u školi "*Rudolfinerhaus*". Škola "*Rudolfinerhaus*" osnovana je 1881. godine (3).

1. siječnja 1921. godine osnovana je „Škola za sestre pomoćnice“ čime je započelo službeno obrazovanje medicinskih sestara i tehničara na području Hrvatske i to s oba smjera: sestrinski i bolničarski (5). Ministarstvo narodnog zdravlja Narodne Republike Hrvatske osnovalo je još četiri škole za medicinske sestre 1947. godine, u Osijeku, Splitu, Rijeci i Šibeniku te 1948. godine u Zagrebu, u Vrapču (2). Zaslugom dr. Andrije Štampara 1953. godine Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu (UNIZG MEF) pripojena je Viša škola za medicinske sestre u Zagrebu i osnovana je Viša škola za medicinske sestre/tehničare. Nakon toga, osnovane su škole i u Puli, Osijeku, Splitu i Rijeci po uzoru na Višu školu u Zagrebu (6).

Usvajanjem Zakona o srednjoj školi 1959. godine, Zakon o visokim učilištima je ukinut i obrazovanje medicinskih sestara ušlo je u fazu srednje škole. Godine 1966. ponovno je otvorena Viša škola za medicinske sestre/tehničare u iznajmljenim prostorijama Zavoda za zaštitu majke i djeteta u Zagrebu. Zbog sve većeg interesa za obrazovanje medicinskih sestara i tehničara, Viša škola za medicinske sestre u Zagrebu 1980. godine otvara još dva dislokacijska studija u Splitu i Osijeku. (3).

Godine 1984. Viša škola za medicinske sestre spojila se s UNIZG MEF-om i postala opća ustanova. Odjel za poduku medicinskih sestara/tehničara nudi pet programa uključujući: farmaciju-ambulante, bolnicu, oftalmologiju, prehranu i ginekologiju-opstetriciju. Školovanje traje dvije godine. Nove reforme u obrazovanju medicinskih sestara/tehničara započele su 1999. godine, produljenjem trajanja studija na 3 godine i uvođenjem zdravstvenih predmeta u nastavni plan i program. Reforma je najviše utjecala na visoko obrazovanje, gdje praktična nastava činila je tek 1/5 nastave u srednjim nastavnim programima medicinskih sestara/tehničara, dok je pola teorijske nastave bilo orijentirano na predmete povezane sa zdravstvenom njegom (3).

Posljednjih 15 godina, obrazovanje medicinskih sestara i tehničara provodi se prema preporukama Svjetske zdravstvene organizacije (SZO) i Europske unije (EU). Europska unija, putem Direktiva 2005/36/EZ i 2013/55/EU o priznavanju stručnih kvalifikacija, postavlja minimalne standarde za naziv i kvalifikacije medicinskih sestara/tehničara (7).

Cilj direktiva o priznavanju stručnih kvalifikacija jest unaprijediti i konsolidirati postojeće direktive te pojednostaviti i uskladiti kriterije za stjecanje profesionalnog priznanja u slučaju migracija unutar teritorija EU za profesije obuhvaćene tim direktivama, kao što su liječnici, medicinske sestre/tehničari, stomatolozi, veterinari, primalje, arhitekti i farmaceuti (8).

Početni naziv kvalifikacije bio je: medicinska sestra/medicinski tehničar opće zdravstvene njege, no 2012. godine mijenja se te nosi naziv: medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege. U Republici Hrvatskoj sestrinska profesija regulirana je Zakonom o

sestrinstvu kojim se uređuje sadržaj i način rada medicinskih sestara, obrazovni standardi, uvjeti za obavljanje djelatnosti, odgovornosti, kontrola kvalitete i stručni nadzor. Osnovnu obuku za medicinsku sestru postižu uspješnim završetkom srednjoškolskog programa za zanimanje, a sve u skladu s aktualnim zakonima Republike Hrvatske (9).

Razvojem sestrinstva, ova profesija postaje sve veća i složenija, postavljajući izazov pred edukatore da pruže sveobuhvatno obrazovanje koje bi odgovaralo ulozi medicinskih sestara/tehničara kao profesionalaca u 21. stoljeću. S obzirom na sve složenije oblike bolesti, raste potreba za uvođenjem naprednih postupaka u zdravstvenoj njezi, što zahtijeva kontinuiranu edukaciju i cjeloživotno učenje (10).

1.1. Obrazovanje medicinskih sestara/tehničara na srednjoškolskoj razini u Republici Hrvatskoj

U proteklom desetljeću područje obrazovanja medicinskih sestara u Republici Hrvatskoj doživjelo je niz promjena. Te su promjene uključivale uvođenje petogodišnjeg višeg srednjeg obrazovanja, ukidanje pripravničkog staža i sve češći upis studenata poslijediplomskog studija sestrinstva. Kompetencija medicinske sestre određena je razinom obrazovanja i uključuje kombinaciju teorijskih znanja, praktičnih vještina, osobnih stavova i vrijednosti te subjektivnih procjena. 2010. godine u nastavnom programu četverogodišnjeg srednjoškolskog obrazovanja, općeobrazovni predmeti činili su preko 52 %, dok je praktična stručna nastava činila samo 25 % (11).

Godine 2010., Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske (MZOS RH) donijelo je novi Strukovni kurikulum za stjecanje kvalifikacije medicinska sestra/tehničar opće njege, što označava početak "nove ere" u srednjoškolskom obrazovanju medicinskih sestara/tehničara. Ovim novim kurikulumom, trajanje srednjoškolskog obrazovanja za medicinske sestre/tehničare se povećava s četiri na pet godina. Petogodišnje obrazovanje podijeljeno je na dva dijela: prvi dio obuhvaća dvije godine općeobrazovnih predmeta, dok drugi dio obuhvaća tri godine stručnog obrazovanja (12).

Pojam kurikulum odnosi se na opći dokument koji odražava političke i stručne odgovore i odluke u vezi s obrazovnom ulogom ustanove. Kurikulum uključuje opće ciljeve aktivnosti, strategije poučavanja, nastavne sadržaje i metode primjene. Postoje različite vrste kurikuluma, specifičnih za određena zanimanja, povijesna razdoblja i kulturna okruženja. Teorijski se može

klasificirati prema istaknutim osnovnim ciljevima obrazovanja. Ciljevi moraju biti relevantni i opisani na način koji omogućuje promatranje i mjerenje njihovog postignuća (13).

Kurikulum ima za cilj obučiti učenika/učenicu za autonomno ili u okviru stručnog tima (zdravstvenog i multidisciplinarnog) pripremanje i provođenje opće njege u skladu s usvojenim standardima, zakonskim obvezama i profesionalnom etikom, istovremeno razvijajući profesionalnu savjest i empatične odnose prema korisnicima zdravstvene skrbi (12).

Za upis u petogodišnji stručni program medicinske sestre/tehničara potrebno je desetogodišnje opće obrazovanje. Zakon predviđa iznimku za polaznike zdravstvenih kvalifikacija u kojima prve dvije godine uključuju općeobrazovne predmete. Dodatno je potrebna i potvrda školskog liječnika o zdravstvenom stanju sukladno odabranom zanimanju (12).

1.1.1. Nastavni plan i program općeobrazovnog dijela strukovnog kurikuluma

Opći odgojno-obrazovni ciljevi su osiguranje sustavne nastave te poticanje i unapređivanje intelektualnog, tjelesnog, estetskog, socijalnog, moralnog i duhovnog razvoja učenika u skladu s njihovim sposobnostima i sklonostima. Razvijati svijest učenika o važnosti očuvanja materijalne i duhovne povijesno-kulturne baštine i nacionalnog identiteta Republike Hrvatske, osvještivati hrvatski jezik kao ključni element hrvatskog identiteta te sustavno osposobljavati sva područja, cikluse i razine hrvatskog standardnog (književnog) jezika obrazovnog sustava. Razvijati i odgajati učenike u skladu s općim civilizacijskim i kulturnim vrijednostima, ljudskim pravima te pravima i obvezama djeteta, pripremajući ih za život u svijetu multikulturalnosti uz poštivanje različitosti, toleranciju te aktivno i odgovorno sudjelovanje u demokratskom razvoju društva. Učenicima osigurati stjecanje temeljnih (općeobrazovnih) i stručnih sposobnosti u skladu sa zahtjevima tržišnog gospodarstva, suvremene informacijsko-komunikacijske tehnologije, znanstvenih spoznaja i dostignuća te se pripremiti za rad i život u promjenjivom društvenom i kulturnom kontekstu. Poticati razvoj samostalnosti, samopouzdanja, odgovornosti i kreativnosti učenika te pripremati učenika za cjeloživotno kontinuirano učenje.

U prvoj godina programa, učenici sudjeluju u ukupno 980 sati predavanja i 70 sati vježbi, dok se u drugoj godini programa obuhvaća s 910 sati predavanja i 140 sati vježbi prema Tablici 1 (12).

Tablica 1. Prikaz nastavnog plana općeobrazovnog dijela petogodišnjeg strukovnog obrazovanja medicinskih sestara/tehničara. Izvor: <https://shorturl.at/xgBJg>

Rb.	Nastavni predmet	I. razred		II. razred	
		P tj./god.	VJ tj./god.	P tj./god.	VJ tj./god.
1.	Hrvatski jezik	5/175		5/175	
2.	Strani jezik	3/105		3/105	
3.	Latinski jezik	2/70		2/70	
4.	Matematika	3/105		3/105	
5.	Kemija	2/70		2/70	
6.	Biologija	3/105		3/105	
7.	Fizika	2/70		2/70	
8.	Povijest	2/70		2/70	
9.	Geografija	2/70		2/70	
10.	Tjelesna i zdravstvena kultura		2/70		2/70
11.	Informatika	1/35			2/70
12.	Vjeronauk/Etika	1/35		1/35	
13.	Izborni predmet	2/70		2/70	
UKUPNO		28/980	2/70	26/910	4/140

P – predavanja, VJ – vježbe, Tj. – tjedan, God. - godina

Nakon završetka druge godine obrazovanja, učenicima se izdaje „Potvrda (Uvjerenje) o završenome dvogodišnjem općeobrazovnom programu za stjecanje zdravstvene kvalifikacije“. Ova Potvrda je javna isprava kojom se potvrđuju ispunjeni uvjeti za daljnje obrazovanje.

1.1.2. Nastavni plan i program strukovnog dijela strukovnog kurikuluma

Kurikularni pristup koji je usmjeren prema razvoju kompetencija zahtijeva promjene u metodama i oblicima rada. Preporučuju se otvoreni didaktičko-metodički sustavi koji učenicima i nastavnicima nudi mogućnost odabira metoda, sadržaja, uvjeta i oblika za postizanje ciljeva projekta. Ovi sustavi potiču dijalog, izbor i donošenje odluka te omogućuju samostalno i suradničko učenje. Načini rada, metode i oblici identificirani u ovom kontekstu uključuju istraživačku nastavu, iskustvenu nastavu, projektnu nastavu, multimedijску nastavu, individualizirane pristupe učenicima, interdisciplinarnе pristupe, odnosno povezivanje sadržaja projekta po principu međupredmetne povezanosti, temeljeno na problemskom učenju, učenju u paru, grupnom učenju i slično.

Za uspješno provođenje nastave ključna je kontinuirana suradnja i dogovor između učitelja i nastavnika. To uključuje redovite rasprave o bliskosti i cjelovitost odgojno-obrazovnih sadržaja s ostalim područjima i/ili predmetima, razmjenu stajališta o strategijama, nastavnim sredstvima i organizaciji nastave. Učinkovito odgojno-obrazovno funkcioniranje škole zahtijeva stalnu i održivu koordinaciju s roditeljima, što podrazumijeva razumljivo definiranu odgovornost u ostvarivanju zadataka odgoja i obrazovanja u školi, uključujući i nastavu svakog pojedinog predmeta (12).

Drugi dio obrazovanja traje tri godine i uključuje strukovne tečajeve. Učenici trećeg razreda imaju 777 sati teorijske nastave te 629 + 120 sati vježbi, učenici četvrtog razreda imaju 777 sati teorijske nastave/629 + 120 sati vježbi, a učenici petog razreda imaju 272 sata teorijske nastave/105 + 240 sati vježbi prema Tablici 2.

Tablica 2. Prikaz nastavnog plana strukovnih modula petogodišnjeg strukovnog obrazovanja medicinskih sestara/tehničara. Izvor: <https://shorturl.at/xgBJg>

Rb.	Nastavni predmet	III. razred		IV. razred		V. razred	
		P tj./god.	VJ tj./god.	P tj./god.	VJ tj./god.	P tj./god.	VJ tj./god.
1.	Sociologija			1/37			
2.	Psihologija	2/47					
3.	Načela poučavanja	2/47					
4.	Eika u sestrinstvu	2/47	1/37				
5.	Anatomija i fiziologija	4/148					
6.	Patologija			2/74			
7.	Bakteriologija, virusologija i parazitologija	2/74	1/37				
8.	Biokemija	2/74					
9.	Biofizika			1/37			
10.	Radiologija			1/37			
11.	Farmakologija			2/74			
12.	Dijetetika					2/68	1/34
13.	Socijalno i zdravstveno zakonodavstvo i pravni aspekti skrbi			2/74			

Rb.	Nastavni predmet	III. razred		IV. razred		V. razred	
		P tj./god.	VJ tj./god.	P tj./god.	VJ tj./god.	P tj./god.	VJ tj./god.
14.	Metodika zdravstvenog odgoja					1/34	2/68
15.	Načela administracije			1/37			
16.	Higijena – preventivna medicina			3/111	1/37		
17.	Opća načela zdravlja i njege	2/74	1/37				
18.	Zdravstvena njega – opća	2/74	6/222				
19.	Zdravstvena njega - specijalna			2/74	4/148		2/68
20.	Zdravstvena njega kirurških bolesnika – opća			2/74	4/148		
21.	Zdravstvena njega kirurških bolesnika – specijalna					1/34	7/238
22.	Zdravstvena njega majke					1/34	4/136
23.	Zdravstvena njega zdravog djeteta i adolescenta	1/37	4/148				
24.	Zdravstvena njega bolesnog djeteta i adolescenta			1/37	3/111		
25.	Zdravstvena njega – zaštita mentalnog zdravlja			1/37	1/37		
26.	Zdravstvena njega psihijatrijskih bolesnika					1/34	3/102
27.	Zdravstvena njega starijih osoba					1/34	3/102
28.	Zdravstvena njega u kući					1/34	3/102
29.	Izborni predmet						
	Profesionalna komunikacija u sestrinstvu	1/37	2/74				
	Hrvatski znakovni jezik	1/37	2/74				
	Osnove fizikalne i radne terapije	1/37	2/74				

Rb.	Nastavni predmet	III. razred		IV. razred		V. razred	
		P tj./god.	VJ tj./god.	P tj./god.	VJ tj./god.	P tj./god.	VJ tj./god.
	Kronične rane			1/37	2/74		
	Medicinska sestra u primarnoj zdravstvenoj zaštiti			1/37	2/74		
	Hitni medicinski postupci			1/37	2/74		
	Instrumentiranje						2/68
	Vještine medicinske sestre/tehničara u gipsaonici						2/68
	Intenzivna zdravstvena njega						2/68
	Sestrinska skrb u jedinici za dijalizu						2/68
30.	Zdravstvene vježbe		120		120		240
	UKUPNO	21/777	17/629+ 120	21/777	17/629+ 120	8/272	31/1054+ 240

P – predavanja, VJ – vježbe, Tj. – tjedan, God. - godina

(12)

Da bi stekli naziv „medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege“, polaznici su obvezni izraditi i obraniti završni rad. Završni rad učenika je rad koji služi kao dokaz učenikovih strukovnih ili umjetničkih kompetencija na određenoj razini kvalifikacije koju stječe, te se provjerava, vrednuje i ocjenjuje putem izrade i obrane (14).

Cilj izrade i obrane završnog rada je evaluacija, vrednovanje i ocjenjivanje stečenih strukovnih kompetencija u skladu s propisanim stručno-teorijskim i praktičnim aspektima nastavnih planova i programa. Time se osiguravaju uvjeti za integraciju u tržište rada. Završni rad se sastoji od praktičnog dijela u kombinaciji s elaboratom. Ovisno o temi, praktični dio ili zdravstvene vježbe obavljaju se u odgovarajućim ustanovama poput kliničkih bolničkih centara, bolnica ili domova umirovljenika. Polaznik je obavezan obaviti 70 sati praktičnog rada - zdravstvenih vježbi (12).

1.2. Odnos interesa i motivacije kao ishod nastavnoga i samoaktivnoga procesa

Prema Herbartinom shvaćanju, svrha obrazovanja je razviti sposobnost moralnog prosuđivanja o svemu što nas okružuje, jer ljudsko biće ima odgovornost prema samom sebi, a i prema

ostalima. Način nošenja s tom odgovornošću u velikoj mjeri varira ovisno o odgoju i obrazovanju, te njegovoj spremnosti za participiranjem u zajednici. Herbartin izraz interesa definira dvostruko: kao posvećenost učenika u procesu učenja kroz promatranje i očekivanje, te kao nastojanje subjekta da strukturira svoje misli i metodološki organizira vlastitu svijest na temelju novih iskustava.

Rezultati učenja ovise o stupnju angažiranosti učenika u osobnom procesu učenja, bilo da je riječ o produblivanju razumijevanja ili svjesnom usvajanju novih spoznaja. Sposobnosti učenja, poput interesa i želje za novim znanjem, mogu se razvijati i unapređivati tijekom cijelog života putem daljnjeg obrazovanja, ovisno o prirodnim sklonostima pojedinca (15).

Interes predstavlja rezultat nastavnog procesa i samoinicijativne aktivnosti, koja omogućuje kontinuirano povezivanje i nadopunjavanje novih spoznaja s prethodnim iskustvima. Prema Herbartinom pristupu, interes označava otvorenost pojedinca prema sadržaju nastave, omogućujući mu da prima informacije, te istovremeno implicira spontanu aktivnost u razumijevanju i angažmanu s tim sadržajima (15).

Brojne studije su istražile vezu interesa s poboljšanom pozornosti za vrijeme nastave i boljim pamćenjem sadržaja. Ključno obilježje interesa je što obuhvaća i ponašajnu i osjećajnu dimenziju položaja između pojedinca i sredine koja ga okružuje. Dodatna istraživanja su istaknula razliku između osobnog interesa, koji je relativno stabilna osobina ličnosti, i situacijskog interesa, koji je privremena sklonost prema učenju. Utvrđeno je da postoji niz sadržajnih faktora koji utječu na situacijski interes, uključujući prethodno znanje, neočekivane informacije, konkretnost i slikovitost, neizvjesnost, te značajnost uključenih informacija (16).

Kako bi bolje razumjeli utjecaj i povezanost interesa s učenjem Hidi i Reninger (15) predstavljaju četverofazni model razvoja interesa. Ovaj model pomaže istraživačima da prate i utvrde uvjete pod kojima situacijski interes postaje osobni interes. Osobni interes karakterizira dugoročna usmjerenost na aktivnost, te je važno identificirati vanjske utjecaje koji mogu potaknuti, održati i dalje razvijati interes. U ranim fazama, interes je potaknut vanjskim podražajima koji utječu na percepciju i pažnju, dok će se aktivnost i razvoj spoznaje događati u kasnijim fazama (17).

U prvoj fazi, interes se pokreće i razvija zbog određene situacije, što može biti iznenadno otkriće ili informacija koju povezujemo s nečim što nas intrigira. Ta situacija djeluje kao okidač za privremeno psihološko stanje koje uzrokuje kratkotrajne promjene u afektivnim i kognitivnim procesima. Situacijski interes obično dolazi izvana, iako to nije uvijek slučaj. U nastavi, gdje se situacijski interes potiče aktivnostima, dolazi do druge faze razvoja interesa,

što uključuje dulje zadržavanje pažnje i upornost u savladavanju aktivnosti. Treća faza razvoja interesa je fokusiranje na određeni sadržaj i dublje razumijevanje, što je relativno dugotrajno psihičko stanje. U ovoj fazi pojavljuju se osobni interesi, ali i pozitivne emocije, uključujući i ocjene znanja o određenom sadržaju (18).

Kvalitetno kreirani osobni interesi, kao završna faza kreiranja interesa, povezani su s unutarnjom motivacijom i dugoročno se održavaju kroz stvaranje novih ideja i produktivnost. U ovoj etapi učenici spajaju situacije i sadržaje, vlastiti interesi potiču kreativnost i potiču samoregulaciju u učenju. To uključuje dublje rješavanje specifičnih pitanja i ocjenjivanje aktivnosti u kontekstu (19).

2. HIPOTEZA

H1 – Ne postoji statistički značajna razlika u interesu učenika za učenje strukovnih predmeta u odnosu na općeobrazovne predmete.

H2 – Ne postoji statistički značajna razlika u interesu učenika za učenje strukovnih predmeta kod učenika kojima je Škola bila prvi izbor u odnosu na učenike kojima Škola nije bila prvi izbor prilikom upisa u srednju školu.

H3 – Ne postoji statistički značajna razlika u interesu učenika za učenje strukovnih predmeta kojima strukovni predmeti pripadaju u područje interesa u odnosu na učenike kojima su općeobrazovni predmeti područje interesa.

3. CILJ

Opći cilj istraživanja je ispitati u kojoj mjeri je zastupljen interes učenika za učenje strukovnih predmeta u odnosu na općeobrazovne predmete za stjecanje kvalifikacije Medicinska sestra opće njege / medicinski tehničar opće njege.

4. ISPITANICI I METODE

4.1. Ustroj studije

U izradi ovog diplomskog rada provedeno je istraživanje prema principima presječnog istraživanja (1).

4.2. Ispitanici

Istraživanje je provedeno tijekom veljače 2024. godine. Ispitanici su bili punoljetni učenici 4. i 5. razreda Škole za medicinske sestre Vrapče u Zagrebu (u daljnjem tekstu: Škole). U istraživanju je sudjelovalo 120 ispitanika. Od ukupnog broja iz 4. razreda sudjelovalo je 62 učenika/učenica, a iz 5. razreda sudjelovalo je 58 učenika/učenica. Ženskog spola je bilo 84 ispitanika, a 36 ispitanika je bilo muškog spola. Prosječna dob ispitanika je bila 18 godina i 6 mjeseci.

Ispitanici su bili informirani o cilju i postupku istraživanja. U istraživanju su sudjelovali dobrovoljno te su mogli prekinuti svoje sudjelovanje u bilo kojem trenutku.

Kriteriji uključenja bili su učenici 4. razreda i 5. razreda. Iz istraživanja su isključeni učenici 1. razreda, 2. razreda i 3. razreda.

4.3. Metode

Za ispitivanje zastupljenosti interesa učenika za učenje strukovnih predmetna u odnosu na općeobrazovne predmete za stjecanje kvalifikacije Medicinska sestra opće njege / medicinski tehničar opće njege, proveden je anketni upitnik. Upitnik se temeljio na *Fragebogen zum Studieninteresse* (FSI) ili *Study Interests Questionnaire* (Schiefele, Krapp, Wild i Winteler, 1993) koji su na hrvatski jezik preveli Palekčić i Sorić (2005). Za korištenje upitnika pribavljena je dozvola autora.

U uvodnom dijelu upitnika prikupljeni su sociodemografski podaci ispitanika (dob, spol, razred) te su se pomoću Likertove skale od pet stupnja ispitivao izbor odabira strukovne škole za medicinske sestre kao prvog izbora, prilikom upisa u srednju školu. Otvorenim pitanjima su ispitanici razložili učenikovog odabira strukovne škole za medicinske sestre kao njegov izbor

srednjoškolskog obrazovanja te koja tri nastavna predmeta pripadaju području učenikovih interesa. Korištene su metode deskriptivne statistike za podatke koji su prikazani na ovaj način. U glavnom dijelu upitnika također su se prema Likertovoj skali od četiri stupnja ispitivali interesi ispitanika za strukovne predmete i interesi ispitanika za općeobrazovne predmete. Za ispitivanje interesa ispitanika za strukovne predmete upitnik je sadržavao 27 strukturirana pitanja, odnosno zatvorena pitanja, kao i za interese ispitanika za općeobrazovne predmete. Pitanja su se sadržajem odnosila na interesu ispitanika za sadržaj nastavnih općeobrazovnih i strukovnih predmeta te na interesu ispitanika za sadržaj nastavnih općeobrazovnih i strukovnih predmeta u slobodno vrijeme. Likertova skala korištena u ovom istraživanju osmišljena je kako bi se razumio stupanj u kojem se ispitanik istraživanja slaže ili ne slaže s određenom tvrdnjom, odnosno njegov stav prema određenoj tvrdnji. Ova vrsta pitanja ili skale često se koristi u anketnim istraživanjima. Za sva zatvorena pitanja korištena je skala od četiri stupnjeva za označavanje razine slaganja s navedenom tvrdnjom: 1 – u potpunosti točno, 2 - uglavnom točno, 3 – uglavnom netočno, 4 – u potpunosti netočno.

4.4. Statistička obrada podataka

Rezultati istraživanja prikazani su tablično, pri čemu su svi relevantni parametri analizirani korištenjem odgovarajućih statističkih metoda. Dobiveni podatci obrađeni su statističkom analizom u programskom paketu *Microsoft Excel* i *IBM SPSS Statistics 23.0* (SPSS, Chicago, IL, SAD), uz razinu značajnosti od $P < 0,05$.

Za prikaz odnosa spola i odabira strukovnih predmeta u odnosu na općeobrazovne predmete korišten je Hi-kvadrat test.

Kod mjerenja značajnosti povezanosti varijabli interesa za strukovne odnosno općeobrazovne predmete korišten je Pearsonov koeficijent korelacije.

5. REZULTATI

Tablica 3. Opće karakteristike ispitanika

	N=120 (%)	\bar{x}	SD
Spol			
muškarci	35 (70,83)		
žene	85 (29,17)		
Dob			
		18,52	0,65
18	66 (55 %)		
19	46 (38,33 %)		
20	8 (6,67 %)		
Razred			
4.	62 (51,67 %)	16,52	0.001
4. ž	47 (39,17 %)		
4. m	15 (12,5 %)		
5.	58 (48,33 %)	4,41	0,005
5. ž	37 (30,83 %)		
5. m	21 (17,5 %)		
Ukupno		19,20	0,001

U Tablici 3. prikazane su opće karakteristike ispitanika. Iz dobivenih podataka možemo uočiti da je u istraživanje sudjelovalo 120 ispitanika. Ženskog je spola bilo njih 85 (70,83 %) ispitanika, dok je muškog spola bilo njih 35 (29,17 %) ispitanika. Statistički je značajno više ženskih ispitanika sudjelovalo u istraživanju kako na razini četvrtih razreda ($X^2 = 16,52$, $P < 0,01$), petih razreda ($X^2 = 4,41$, $P < 0,05$) tako i ukupno ($X^2 = 19,20$, $P < 0,01$).

Tablica 4. Prikaz odabira strukovne škole za medicinske sestre kao prvi izbor prilikom upisa u srednju školu

	N=120 (%)
Odabir strukovne škole za medicinske sestre bio je moj prvi izbor prilikom upisa u srednju školu	
U potpunosti točno	76 (63,33 %)
Uglavnom točno	36 (30 %)
Uglavnom netočno	5 (4,17 %)
U potpunosti netočno	3 (2,5 %)

U Tablici 4. prikazani su rezultati odabira strukovne škole za medicinske sestre kao prvi izbor prilikom upisa u srednju školu. Iz dobivenih podataka možemo uočiti da je za njih 76 (63,33 %) ispitanika odabir strukovne škole za medicinske sestre bio prvi izbor prilikom upisa u srednju školu.

Tablica 5. Razlozi odabira strukovne škole za medicinske sestre

N=120 (%)	
Navedite 3 razloga zašto ste odabrali strukovnu školu za medicinske sestre kao Vaš izbor srednjoškolskog obrazovanja	
Ljubav prema pomaganju	37 (30,83 %)
Interes prema struci	35 (29,17 %)
Sigurnost posla	8 (6,67 %)
Pritisak roditelja	3 (2,5 %)

U Tablici 5. prikazani su rezultati razloga zašto su ispitanici odabrali strukovnu školu za medicinske sestre kao njihov izbor srednjoškolskog obrazovanja. Iz dobivenih rezultata možemo uočiti da njih 35 (29,17 %) ispitanika je navelo interes prema struci, a njih 37 (30,83 %) ispitanika je navelo ljubav prema pomaganju.

Tablica 6. Predmeti koja pripadaju području interesa

N=120 (%)	
Općeobrazovna skupina predmeta	8 (6,67 %)
Hrvatski jezik	3 (2,5 %)
Biologija	2 (1,67 %)
Povijest	2 (1,67 %)
Vjeronauk	1 (0,83 %)
Strukovna skupina predmeta	112 (93,33 %)
Zdravstvena njega – opća	20 (16,67 %)
Zdravstvena njega kirurških bolesnika – opća	19 (15,83 %)
Hitni medicinski postupci	14 (11,67 %)
Zdravstvena njega bolesnog djeteta i adolescenta	11 (9,17 %)
Zdravstvena njega zdravog djeteta i adolescenta	10 (8,33 %)
Anatomija i fiziologija	8 (6,67 %)
Zdravstvena njega - specijalna	7 (5,83 %)
Zdravstvena njega kirurških bolesnika – specijalna	6 (5 %)
Psihologija	4 (3,33 %)

	N=120 (%)
Sestrinska skrb u jedinici za dijalizu	2 (1,67 %)
Kronične rane	2 (1,67 %)
Zdravstvena njega psihijatrijskih bolesnika	2 (1,67 %)
Farmakologija	2 (1,67 %)
Zdravstvena njega majke	2 (1,67 %)
Radiologija	1 (0,83 %)
Profesionalna komunikacija u sestinstvu	1 (0,83 %)
Instrumentiranje	1 (0,83 %)

U Tablici 6. prikazani su rezultati predmeti koja pripadaju području interesa. Iz dobivenih podataka možemo uočiti da prilikom navođenja predmeta koji pripadaju području interesa ispitanika najzastupljeniji predmet bio je Zdravstvena njega opća s 20 odabira (16,67 %), dok samo 8 (6,67 %) učenika navodi općeobrazovni predmet kao predmet koji pripada njihovom području interesa.

Tablica 7. Anketni upitnik interesa prema općeobrazovnim predmetima

	N=120 (%)			
	U potpunosti točno	Uglavnom točno	Uglavnom netočno	U potpunosti netočno
Stvari s kojima se doista rado bavim «leže» izvan sadržaja ovog predmeta.	32 (26,67 %)	55 (45,83 %)	22 (18,33 %)	11 (9,17 %)
Nakon dugog vikenda ili odmora veselim se ponovnom početku nastave iz ovog predmeta.	2 (1,67 %)	22 (18,33 %)	46 (38,33 %)	50 (41,67 %)
Premda je učenje naporno, baviti se ovim sadržajima ipak je lijepa stvar.	10 (8,33 %)	46 (38,33 %)	44 (36,67 %)	20 (16,67 %)
Mnoga me područja ovog predmeta iznutra ostavljaju ravnodušnim.	22 (18,33 %)	55 (45,83 %)	29 (24,17 %)	14 (11,67 %)
Za mene je samo po sebi razumljivo da ću učiti za ovaj predmet.	16 (13,33 %)	56 (46,67 %)	39 (32,5 %)	9 (7,5 %)
Bavljenje ovim sadržajima važnije mi je od razonode, slobodnog vremena i zabave.	2 (1,67 %)	13 (10,83 %)	51 (42,5 %)	54 (45 %)
Siguran sam da učenje ovog predmeta pozitivno utječe na moju ličnost.	25 (20,83 %)	48 (40 %)	29 (24,17 %)	18 (15 %)

N=120 (%)				
	U potpunosti točno	Uglavnom točno	Uglavnom netočno	U potpunosti netočno
U svom slobodnom vremenu nerado se bavim sadržajima ovog predmeta.	34 (28,33 %)	44 (36,67 %)	30 (25 %)	12 (10 %)
Odabrao bih drugi predmet kad mi ovaj predmet ne bi bio obavezan (kad bih mogao birati što ću učiti tijekom školovanja).	50 (41,67 %)	45 (37,5 %)	17 (14,17 %)	8 (6,67 %)
U pravilu pri bavljenju sadržajima ovog predmeta nemam posebno ugodan osjećaj.	28 (23,33 %)	52 (43,33 %)	29 (24,17 %)	11 (9,17 %)
Radije govorim o svojim hobijima nego o sadržaju ovog predmeta.	53 (44,17 %)	46 (38,33 %)	17 (14,17 %)	4 (3,33 %)
Za mene je imalo veliko osobno značenje učiti upravo ovaj predmet.	10 (8,33 %)	31 (25,83 %)	50 (41,67 %)	29 (24,17 %)
U usporedbi s drugim stvarima do kojih mi je stalo (npr. hobiji, društveni odnosi), ovom predmetu uglavnom pridajem malo značenje.	44 (36,67 %)	54 (45 %)	18 (15 %)	4 (3,33 %)
Kada bih imao dovoljno vremena, intenzivnije bih se pozabavio određenim pitanjima povezanim s ovim predmetom, i to neovisno o ispitnim zahtjevima.	13 (10,83 %)	39 (32,5 %)	40 (33,33 %)	28 (23,33 %)
Već prije srednje škole ovo predmetno područje imalo je za mene veliko značenje.	11 (9,17 %)	33 (27,5 %)	43 (35,83 %)	33 (27,5 %)
Rijetko mi čini zadovoljstvo govoriti o sadržajima svoga predmeta.	31 (25,83 %)	60 (50 %)	22 (18,33 %)	7 (5,83 %)
Stručna knjiga za ovaj predmet kao rođendanski poklon ne bi me posebno veselila.	65 (54,17 %)	27 (22,5 %)	11 (9,17 %)	17 (14,17 %)
Već prije srednje škole rado sam se bavio sadržajima ovog predmeta (npr. čitao knjige, posjećivao predavanja, vodio razgovore).	11 (9,17 %)	26 (21,67 %)	45 (37,5 %)	38 (31,37 %)
Bez vanjskog pritiska vjerojatno ne bih tako redovito učio ovaj predmet.	40 (33,33 %)	52 (43,33 %)	19 (15,83 %)	9 (7,5 %)

N=120 (%)				
	U potpunosti točno	Uglavnom točno	Uglavnom netočno	U potpunosti netočno
Bavljenje određenim sadržajima iz ovog nastavnog gradiva pozitivno djeluje na moje raspoloženje	7 (5,83 %)	32 (26,67 %)	53 (44,17 %)	28 (23,33 %)
Bavljenje sadržajima ovoga predmeta zapravo ima malo veze s mojim samoostvarenjem.	26 (21,67 %)	49 (40,83 %)	30 (25 %)	15 (12,5 %)
Ovu sam školu odabrao i zbog zanimljivosti sadržaja ovog predmeta.	11 (9,17 %)	22 (18,33 %)	44 (36,37 %)	43 (35,83 %)
Ako ću biti iskren, prema ovom predmetu ponekad sam posve ravnodušan.	50 (41,67 %)	45 (37,5 %)	20 (16,67 %)	5 (4,17 %)
Bavljenje sadržajima i problemima ovog predmeta ne spada baš u moje najdraže djelatnosti.	56 (46,67 %)	38 (31,37 %)	17 (14,17 %)	9 (7,5 %)
Siguran sam da ovaj predmet odgovara mojim osobnim sklonostima	8 (6,67 %)	32 (26,67 %)	50 (41,67 %)	30 (25 %)
Kada se nađem u biblioteci ili knjižari, rado prelistavam časopise ili knjige koje obrađuju teme iz ovog predmeta.	4 (3,33 %)	19 (15,83 %)	33 (27,5 %)	64 (53,33 %)
Ne mogu zamisliti da bih se sadržajima ovog predmeta bavio kao hobijem.	59 (49,17 %)	32 (26,67 %)	21 (17,5 %)	8 (6,67 %)

U Tablici 7. prikazani su podaci interesa prema općeobrazovnim predmetima (u daljnjem tekstu IOP). Iz dobivenih podataka možemo uočiti da većina ispitanika ne iskazuje pozitivan interes prema općeobrazovnim predmetima.

Tablica 8. Anketni upitnik interesa prema strukovnim predmetima

	N=120 (%)			
	U potpunosti točno	Uglavnom točno	Uglavnom netočno	U potpunosti netočno
Stvari s kojima se doista rado bavim «leže» izvan sadržaja ovog predmeta.	21 (17,5 %)	30 (25 %)	43 (35,83 %)	26 (21,67 %)
Nakon dugog vikenda ili odmora veselim se ponovnom početku nastave iz ovog predmeta.	22 (18,33 %)	51 (42,5 %)	37 (30,83 %)	10 (8,33 %)
Premda je učenje naporno, baviti se ovim sadržajima ipak je lijepa stvar.	53 (44,17 %)	51 (42,5 %)	9 (7,5 %)	7 (5,83 %)
Mnoga me područja ovog predmeta iznutra ostavljaju ravnodušnim.	12 (10 %)	34 (28,33 %)	52 (43,33 %)	22 (18,33 %)
Za mene je samo po sebi razumljivo da ću učiti za ovaj predmet.	64 (53,33 %)	45 (37,5 %)	7 (5,83 %)	4 (3,33 %)
Bavljenje ovim sadržajima važnije mi je od razonode, slobodnog vremena i zabave.	14 (11,67 %)	37 (30,83 %)	51 (42,5 %)	18 (15 %)
Siguran sam da učenje ovog predmeta pozitivno utječe na moju ličnost.	64 (53,33 %)	43 (35,83 %)	9 (7,5 %)	4 (3,33 %)
U svom slobodnom vremenu nerado se bavim sadržajima ovog predmeta.	9 (7,5 %)	36 (30 %)	61 (50,83 %)	14 (11,67 %)
Odabrao bih drugi predmet kad mi ovaj predmet ne bi bio obavezan (kad bih mogao birati što ću učiti tijekom školovanja).	10 (8,33 %)	22 (18,33 %)	49 (4,83 %)	39 (32,5 %)
U pravilu pri bavljenju sadržajima ovog predmeta nemam posebno ugodan osjećaj.	10 (8,33 %)	21 (17,5 %)	62 (51,67 %)	27 (22,5 %)
Radije govorim o svojim hobijima nego o sadržaju ovog predmeta.	22 (18,33 %)	47 (39,17 %)	39 (32,5 %)	12 (10 %)
Za mene je imalo veliko osobno značenje učiti upravo ovaj predmet.	39 (32,5 %)	60 (50 %)	15 (12,5 %)	6 (5 %)
U usporedbi s drugim stvarima do kojih mi je stalo (npr. hobiji, društveni odnosi), ovom predmetu uglavnom pridajem malo značenje.	12 (10 %)	42 (35 %)	52 (43,33 %)	14 (11,67 %)

N=120 (%)				
	U potpunosti točno	Uglavnom točno	Uglavnom netočno	U potpunosti netočno
Kada bih imao dovoljno vremena, intenzivnije bih se pozabavio određenim pitanjima povezanim s ovim predmetom, i to neovisno o ispitnim zahtjevima.	43 (35,83 %)	55 (45,83 %)	15 (12,5 %)	7 (5,83 %)
Već prije srednje škole ovo predmetno područje imalo je za mene veliko značenje.	43 (35,83 %)	52 (43,33 %)	20 (16,67 %)	5 (4,17 %)
Rijetko mi čini zadovoljstvo govoriti o sadržajima svoga predmeta.	11 (9,17 %)	31 (25,83 %)	59 (49,17 %)	19 (15,83 %)
Stručna knjiga za ovaj predmet kao rođendanski poklon ne bi me posebno veselila.	22 (18,33 %)	38 (31,67 %)	42 (35 %)	18 (15 %)
Već prije srednje škole rado sam se bavio sadržajima ovog predmeta (npr. čitao knjige, posjećivao predavanja, vodio razgovore).	25 (20,83 %)	44 (36,67 %)	30 (25 %)	21 (17,5 %)
Bez vanjskog pritiska vjerojatno ne bih tako redovito učio ovaj predmet.	14 (11,67 %)	27 (22,5 %)	51 (42,5 %)	28 (23,33 %)
Bavljenje određenim sadržajima iz ovog nastavnog gradiva pozitivno djeluje na moje raspoloženje	37 (30,83 %)	53 (44,17%)	23 (19,17 %)	7 (5,83 %)
Bavljenje sadržajima ovoga predmeta zapravo ima malo veze s mojim samoostvarenjem.	30 (25 %)	37 (30,83 %)	35 (29,17 %)	18 (15 %)
Ovu sam školu odabrao i zbog zanimljivosti sadržaja ovog predmeta.	64 (53,33 %)	45 (37,5 %)	7 (5,83 %)	4 (3,33 %)
Ako ću biti iskren, prema ovom predmetu ponekad sam posve ravnodušan.	16 (13,33 %)	42 (35 %)	49 (40,83 %)	13 (10,83 %)
Bavljenje sadržajima i problemima ovog predmeta ne spada baš u moje najdraže djelatnosti.	13 (10,83 %)	37 (30,83 %)	48 (40 %)	22 (18,33 %)
Siguran sam da ovaj predmet odgovara mojim osobnim sklonostima	45 (37,5 %)	56 (46,67 %)	14 (11,67 %)	5 (4,17 %)

N=120 (%)				
	U potpunosti točno	Uglavnom točno	Uglavnom netočno	U potpunosti netočno
Kada se nađem u biblioteci ili knjižari, rado prelistavam časopise ili knjige koje obrađuju teme iz ovog predmeta.	32 (26,67 %)	32 (26,67 %)	25 (20,83 %)	27 (22,5 %)
Ne mogu zamisliti da bih se sadržajima ovog predmeta bavio kao hobbjem.	12 (10 %)	26 (21,67 %)	45 (37,5 %)	37 (30,83 %)

U Tablici 8. prikazani su podaci interesa prema strukovnim predmetima (u daljnjem tekstu ISP). Iz dobivenih podataka možemo uočiti da većina ispitanika iskazuje pozitivan interes prema strukovnim predmetima.

Tablica 9. Korelacija između varijabli IOP skor/ISP skor

N=120		
		ISP skor
IOP skor	r	0,07
	t	0,81
	P	0,42

U Tablici 9. prikazani su rezultati korelacije između varijabli interesa prema općeobrazovnim predmetima i interesa prema strukovnim predmetima. Pearsonov koeficijent korelacije pokazao je da ne postoji statistički značajna razlika u interesu učenika za učenje općeobrazovnih predmeta u odnosu na strukovne predmete ($r=0,07$, $P=0,42$).

Pearsonov koeficijent korelacije mjeri vjerojatnost da će vrijednosti jedne statističke varijable odgovarati određenoj vrijednosti druge statističke varijable pri izravnoj ili recipročnoj proporcionalnosti (20).

Tablica 10. Korelacija varijabli IOP skora ISP skora s varijablom izbora škole kao prvog izbora

N=120		
Odabir strukovne škole za medicinske sestre bio je moj prvi izbor prilikom upisa u srednju školu		
IOP skor	r	0,14
	t	1,53
	P	0,13
ISP skor	r	0,28
	t	3,15
	P	0,002

U tablici 10. prikazani su rezultati korelacije između varijabli IOP skor/ u kojoj je mjeri škola bila prvi izbor prilikom upisa u srednju školu u srednju školu, ISP skor/ u kojoj je mjeri škola bila prvi izbor prilikom upisa u srednju školu. Pearsonov koeficijent korelacije pokazao je postoji statistički značajna korelacija između procjene u kojoj je mjeri škola bila prvi izbor prilikom upisa u srednju školu i ISP $P < 0,01$, dok ne postoji statistički značajna korelacija između procjene u kojoj je mjeri škola bila prvi izbor prilikom upisa u srednju školu i IOP $r = 0,14$.

Tablica 11. Strukovni/općeobrazovni predmet u području interesa.

N=120		
Općeobrazovni predmet u području interesa		
Strukovni predmet	X^2	90,13
u području interesa	P	$< 0,01$

U Tablici 11. prikazana je statistički značajna razlika ($P < 0,01$) u broju učenika koji navode strukovni predmet kao prvi predmet koji pripada području njihovog interesa ($N = 112$) u odnosu na broj učenika koji navode općeobrazovni predmet kao prvi predmet koji pripada području njihovog interesa ($N = 8$).

6. RASPRAVA

Srednjoškolsko obrazovanje u Republici Hrvatskoj traje pet godina i usmjereno je na sveobuhvatnije strukovne predmete. To je zato što se zadnje tri godine srednje škole većinom bave stručnim predmetima, dok se u prve dvije godine uče općeobrazovni predmeti poput biologije, kemije, fizike. Učenici strukovnih škola za medicinske sestre suočavaju se s izazovom balansiranja između općeobrazovnih i strukovnih predmeta tijekom svojih školskih godina. Ovim istraživanjem smo ispitali važnost i dinamiku interesa učenika za ove predmete te razmotriti kako ova dva aspekta njihovog obrazovanja međusobno djeluju.

Prema podacima Hrvatske komore medicinskih sestara u 2008. u Hrvatskoj je udio žena među zaposlenim medicinskim sestrama iznosio 97 % te je izraženiji nego u razvijenim zemljama, gdje je 2006. taj udio iznosio približno 90 %. Možemo uočiti da je i u ovom istraživanju takav trend je i dalje postojan. Ženskog spola je bilo 70,83 % ispitanika. Provedeno istraživanje o socijalnim interakcijama medicinskih sestara na radnom mjestu pokazuje da je udio muškaraca u hrvatskoj sestrinskoj profesiji još uvijek manji od 10 % (21).

Bez obzira na to jesu li dovoljno zreli, naši učenici do četrnaeste godine moraju donijeti važne odluke o karijeri. Prema teoriji razvoja karijere, zrelost karijere trebala bi rasti s kronološkom dobi učenika i prijelazom u starije godine i razrede (22). Rezultati ovog istraživanja prikazuju nam da se je većini učenika, njih 93,33 % odabir strukovne škole za medicinske sestre bio njihov prvi izbor prilikom upisa u srednju školu. Međutim, istraživanje provedeno 2015. godine u završnim razredima Osnovne škole Trsat, Osnovne škola Viškovo i *Scuola elementare Belvedere* pokazala su da manje od polovice ispitanika nakon što završe osnovnu školu žele upisati petogodišnju strukovnu školu (43,5 %) (23).

Mnogi učenici se odlučuju za srednju školu za medicinske sestre jer smatraju da je sestrintvo humano zanimanje koje im omogućuje da pružaju pomoć i podršku drugima u njihovim najtežim trenucima. Ova empatija i želja za pomoći često su ključni faktori koji motiviraju učenike da odaberu ovu školu. U ovom istraživanju ispitanici su kao dva najčešća razloga za upis medicinskih sestara u srednju školu naveli "ljubav prema pomaganju" i "interes za profesiju". Nadalje, u istraživanju provedenom na učenicima treće generacije završne godine za medicinska sestra/tehničar opće njege u Zdravstvenoj školi u Splitu od 2015. do 2019. godine vidljivo je da su rezultati slični odgovorima u ovom istraživanju. Ispitanici su kao najčešće razloge za pohađanje srednje zdravstvene škole navodili humanitarnu karijeru u kojoj bi mogli nastaviti školovanje i želju za pomaganjem drugima. (24).

Interes, kao samostalan konstrukt, oblik je motivacije za učenje koji se od svih drugih oblika motivacije razlikuje upravo po usmjerenosti na sadržaj učenja, što određuje njegovu relevantnost u konkretnoj situaciji. Interes se shvaća kao stanje svijesti koje ima tendenciju razvoja u smislu stalnog primanja sadržaja iz okoline, što u školskom kontekstu znači kako na njega djeluju određeni sadržaji (25). Kada se uspoređi interes za općeobrazovnim predmetima i strukovnim predmetima u ovom istraživanju, iz rezultata se može uočiti da većina ispitanika ne iskazuje pozitivan interes prema općeobrazovnim predmetima, dok suprotno tome većina ispitanika iskazuje pozitivan interes prema strukovnim predmetima. Također, Pearsonov koeficijent korelacije pokazao je da ne postoji statistički značajna razlika u interesu učenika za učenje općeobrazovnih predmeta u odnosu na strukovne predmete. Isto tako dokazana je statistički značajna razlika ($P < 0,01$) u broju učenika koji navode strukovni predmet kao prvi predmet koji pripada području njihovog interesa ($N=112$) u odnosu na broj učenika koji navode općeobrazovni predmet kao prvi predmet koji pripada području njihovog interesa ($N=8$).

7. ZAKLJUČCI

Na temelju provedenog istraživanja i dobivenih rezultata mogu se izvesti sljedeći zaključci:

- H1 - Ne postoji statistički značajna razlika u interesu učenika za učenje strukovnih predmeta u odnosu na općeobrazovne predmete.

S obzirom na to da ne postoji statistički značajna korelacija između varijabli IOP (ukupan skor na skali Anketnog upitnika za općeobrazovne predmete) i ISP (ukupan skor na skali Anketnog upitnika za strukovne predmete) te iznosi $r=0,075$ (zaokružena na 3 decimale); nulta hipoteza je potvrđena.

- H2 - Ne postoji statistički značajna Razlika u interesu učenika za učenje strukovnih predmeta kod učenika kojima je Škola bila prvi izbor u odnosu na učenike kojima Škola nije bila prvi izbor prilikom upisa u srednju školu.

S obzirom na to da postoji statistički značajna korelacija između procjene stupnja E u kojoj je mjeri Škola bila prvi izbor prilikom upisa u srednju školu i ISP (ukupan skor na skali Anketnog upitnika za strukovne predmete) te iznosi $r=0,279$ (zaokružena na 3 decimale), $P<0,01$; nulta hipoteza nije potvrđena. Veći stupanj u kojoj je mjeri Škola bila prvi izbor prilikom upisa u srednju školu znači i veći interes učenika za učenje strukovnih predmeta. Ne postoji statistički značajna korelacija između procjene stupnja E u kojoj je mjeri Škola bila prvi izbor prilikom upisa u srednju školu i IOP (ukupan skor na skali Anketnog upitnika za općeobrazovne predmete) te iznosi $r=0,139$ (zaokružena na 3 decimale). Može se zaključiti da učenici upisuju Školu zbog strukovnih, a ne općeobrazovnih predmeta.

- H3 – Ne postoji statistički značajna razlika u interesu učenika za učenje strukovnih predmeta kojima strukovni predmeti pripadaju u područje interesa u odnosu na učenike kojima su općeobrazovni predmeti područje interesa.

S obzirom na to da je statistički značajna razlika ($X^2 = 90,133$, $P<0,01$) u broju učenika koji navode strukovni predmet kao prvi predmet koji pripada području njihovog interesa (SP=112) u odnosu na broj učenika koji navode općeobrazovni predmet kao prvi predmet koji pripada području njihovog interesa (OP=8), hipoteza nije testirana (podaci za drugi i treći nastavni predmet nisu uzeti u obradu jer su podaci nepotpuni).

Zaključno, ne postoji razlika u zastupljenosti interes učenika za učenje strukovnih predmetna u odnosu na općeobrazovne predmete za stjecanje kvalifikacije Medicinska sestra opće njege / medicinski tehničar opće njege.

8. SAŽETAK

Cilj istraživanja: Ispitati u kojoj mjeri je zastupljen interes učenika za učenje strukovnih predmetna u odnosu na općeobrazovne predmete za stjecanje kvalifikacije Medicinska sestra opće njege / medicinski tehničar opće njege.

Nacrt studije: Presječno istraživanje.

Ispitanici i metode: Ispitanici su bili punoljetni učenici 4. i 5. razreda Škole. U istraživanju je sudjelovalo 120 ispitanika. Od ukupnog broja iz 4. razreda sudjelovalo je 62, a iz 5. razreda 58 učenika/učenica. Ženskog spola je bilo 84 ispitanika, a 36 ispitanika je bilo muškog spola. Prosječna dob ispitanika je bila 18,5 godina.

Za ispitivanje interesa učenika za učenje strukovnih predmetna i općeobrazovnih predmeta za stjecanje kvalifikacije Medicinska sestra opće njege / medicinski tehničar opće njege proveden je anketni upitnik. Upitnik se temeljio na *Fragebogen zum Studieninteresse* (FSI) ili *Study Interests Questionnaire* (Schiefele, Krapp, Wild i Winteler, 1993) koji su za hrvatsku studentsku populaciju adaptirali Palekčić i Sorić (2005).

Rezultati: Nema statistički značajne korelacija između varijabli IOP i ISP. Postoji statistički značajna korelacija između procjene stupnja E u kojoj je mjeri Škola bila prvi izbor prilikom upisa u srednju školu i ISP $P < 0,01$. Statistički značajna je razlika u broju učenika koji navode strukovni predmet kao prvi predmet koji pripada području njihovog interesa u odnosu na broj učenika koji navode općeobrazovni predmet kao prvi predmet koji pripada području njihovog interesa te nije moguća daljnja analiza tih podataka.

Zaključak: Rezultati ovog istraživanja ukazuju na to da je među učenicima Škole visok interes prema strukovnim predmetima te da je većini učenika Škola bila prvi izbor prilikom upisa.

Ključne riječi: interes; strukovno obrazovanje; učenje

9. SUMMARY

Interest in general education and vocational subjects in students of a vocational school for nurses: a contribution to the reform of secondary vocational education in the Republic of Croatia

Objectives: Investigate the extent to which students are interested in learning vocational subjects compared to general education subjects for obtaining the qualification of a General Care Nurse / General Care Medical Technician.

Study design: A cross-sectional study.

Subjects and methods: The respondents were adult students of the 4th and 5th grades of the School. The study involved 120 respondents. Of the total number, 62 were from the 4th grade and 58 from the 5th grade. There were 84 female respondents and 36 male respondents. The average age of the respondents was 18,5 years. A questionnaire was conducted to investigate the interest of students in learning vocational subjects and general education subjects for obtaining the qualification of a General Care Nurse / General Care Medical Technician. The questionnaire was based on the Fragebogen zum Studieninteresse (FSI) or Study Interests Questionnaire (Schiefele, Krapp, Wild, and Winteler, 1993), which was adapted for the Croatian student population by Palekčić and Sorić (2005).

Results: There is no statistically significant correlation between the variables IOP and ISP. There is a statistically significant correlation between the assessment of the degree E to which the School was the first choice when enrolling in high school and ISP $P < 0,01$. There is a statistically significant difference in the number of students who list a vocational subject as the first subject that belongs to their area of interest compared to the number of students who list a general education subject as the first subject that belongs to their area of interest, and further analysis of these data is not possible.

Conclusion: The results of this research indicate that there is a high interest among the students of the School in vocational subjects, and that the School was the first choice for most students when enrolling.

Key words: interest; learning; vocational education

10. LITERATURA

1. Palekčić M. Pedagogijska teorijska perspektiva. Bišćević- Palekčić V, editor. Zagreb: Erudita; 2015.
2. Ravlić S. obrazovanje. In: Hrvatska enciklopedija. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža; 2021.
3. Kalauz S. Sestrinska profesija u svjetlu bioetičkog pluriperspektivizma. Zagreb: Pergamena; 2011.
4. McDonald L. Florence Nightingale: The Making of a Hospital Reformer. *HERD*. 2020;13(2):25–31.
5. Dugac Ž. O sestrama, siromašnima i bolesnima - slike socijalne i zdravstvene povijesti međuratnog Zagreba. Zagreb: Srednja Europa; 2015.
6. Popović D. Obrazovanje medicinskih sestara - osamdeset godina tradicije. *Medix*. 2004;10(54/55):169–169.
7. Čukljek S. Usklađivanje visokoškolskog sestrinskog obrazovanja sa promjenama u sestrinstvu. Zbornik radova konferencije medicinskih sestara: Upravljanje i promjene u sestrinstvu. Zagreb: ZVU; 2009. p. 14–6.
8. Europski parlament, Vijeće Europske Unije. DIREKTIVA 2005/36/EZ EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 7. rujna 2005. o priznavanju stručnih kvalifikacija. Europski parlament; 2005. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=celex:32005L0036>. Datum pristupa: 18.01.2024.
9. Zakon o sestrinstvu. Narodne novine. 2003;121:2–6. <https://www.zakon.hr/z/407/Zakon-o-sestrinstvu>. Datum pristupa: 19.01.2024.
10. Matulić T. Identitet, profesija i etika sestrinstva. *Bogoslovska smotra*. 2007;77(3):727–44.
11. Kalauz S, Orlic-Sumić M, Simunec D. Nursing in Croatia: past, present, and future. *Croat Med J*. 2008; 49(3):298–306.
12. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta. 2011. STRUKOVNI KURIKULUM ZA STJECANJE KVALIFIKACIJE Medicinska sestra opće njege / medicinski tehničar opće njege. <https://mzom.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Obrazovanje/Udzbenici/JavniPoziv-Rok-2-4-2019/STRUKOVNI%20KURIKULUM%20ZA%20STJECANJE%20KVALIFIKACIJE%20Medicinska%20sestra%20op%C4%87e%20njege%20->

- %20medicinski%20tehni%C4%8Dar%20op%C4%87e%20njege.pdf. Datum pristupa: 19.01.2024.
13. Aldan D.A. Metodika zdravstvene njege. Zagreb: Medicinska naklada; 2019.
 14. Ministarstvo znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske. PRAVILNIK O IZRADBI I OBRANI ZAVRŠNOGA RADA. 2009. https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2009_09_118_2914.html. Datum pristupa: 20.01.2024.
 15. Hilgenheger N. Prospects: the quarterly review of comparative education . Paris; 2020. Available from: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000080369>
 16. Hidi S, Renninger KA. Interest Development And Learning. The Cambridge Handbook Of Motivation And Learning. 2019.
 17. Ainley M, Hidi S, Berndorff D. Interest, learning, and the psychological processes that mediate their relationship. *J Educ Psychol.* 2002;94(3):545–61.
 18. Hoffmann L. Promoting girls' interest and achievement in physics classes for beginners. *Learn Instr.* 2002;12(4):447–65.
 19. Sansone C, Smith JL. Interest and self-regulation. In: *Intrinsic and Extrinsic Motivation.* Elsevier; 2000. p. 341–72.
 20. Benjamin DJ, Berger JO. Three Recommendations for Improving the Use of p-Values. *American Statistician.* 2019; 73(sup1):186–91.
 21. Krajnović F, Šimić N, Franković S. Utjecaj nekih sociodemografskih varijabla na pojavnost negativnih oblika ponašanja u radnom okruženju medicinskih sestara i tehničara. *Liječnički vijesnik.* 2007;129:61–61.
 22. Černja I. Profesionalna zrelost učenika viših razreda osnovnih škola i neke njezine teorijske odrednice. Zagreb; 2012.
 23. Lesar T. Profesionalno usmjeravanje i profesionalni interesi. [Rijeka]: Sveučilište u Rijeci, Filozofski fakultet u Rijeci; 2015.
 24. Bokan I. Prediktivni čimbenici akademskog uspjeha medicinskih sestara. [Split]: Sveučilište u Splitu, Medicinski fakultet; 2023.
 25. Reeve J. Razumijevanje motivacije i emocija. Knezović Z, editor. Zagreb: Naklada Slap; 2010.
 26. Shane S, Street Data: A Next-Generation Model for Equity, Pedagogy, and School Transformation. Thousand Oaks: Corwin; 2021.
 27. Vander Ark T, Liebtag E, McClennen N. The Power of Place: Authentic Learning Through Place-Based Education. Alexandria: ASCD. 2020.

28. Cialdini R.B. Influence, Influence : The Psychology of Persuasion (New and Expanded). New York: Harper Business. 2021.
29. Tavis C, Aronson E. Mistakes Were Made (but Not By Me) Third Edition. Boston: Mariner Books. 2020.
30. Boardman S. Everyday Vitality: Turning Stress into Strength. London: Penguin Life. 2021.